

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 12 ноември 2020 г.
(OR. en)

12708/20

AGRI 407
AGRIFIN 108
AGRIORG 99

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Състояние на пазарите на селскостопански продукти — Представяне от Комисията — Обмен на мнения

Приложената бележка съдържа описание на общото състояние на селскостопанските пазари.

ОБЩО СЪСТОЯНИЕ

A. Въведение.

1. През първата фаза на кризата с COVID-19 хранително-вкусовият сектор се оказва устойчив въпреки сериозните предизвикателства, породени по-специално от затварянето на заведенията за обществено хранене, ограниченията върху движението на стоки и работници, промените в моделите на потребление на дребно и на потребителите и т.н. Доброто сътрудничество между всички заинтересовани страни от ЕС доведе до широк спектър от инициативи за справяне с кризата и запази гладкото функциониране на веригата за доставки на храни и продоволствената сигурност за гражданите.
2. Кризата измести на заден план много други фактори, влияещи върху пазарите на селскостопански хранителни продукти, включително несигурността около бъдещите търговски отношения с Обединеното кралство след 1 януари 2021 г., трудните климатични условия през лятото, продължаващото разпространение на африканска чума по свинете и напрежението в търговията с трети държави. Тъй като ЕС навлиза в трудна зима поради втората вълна от COVID 19, която вече доведе до затваряне или значителни ограничения за сектора на хотелиерството, ресторантьорството и общественото хранене (HORECA), е уместно Съветът да разгледа по-внимателно цялостното състояние на пазара, както и положението на национално и регионално равнище, когато е уместно, и да определи настоящите и бъдещите предизвикателства и възможните инициативи за справяне с тях.

Б. Състояние на основните сектори на европейско равнище

3. Поради значителните неблагоприятни условия през лятото се очаква **производството на зърнени култури в ЕС** за периода 2020/2021 г. да спадне в сравнение с настоящото производство, което достигна 274,3 милиона тона, или 2,6 милиона тона под средната стойност за 5 години, като производството на пшеница е 115,5 милиона тона, а производството на царевица — 63,1 милиона тона. Що се отнася до търговския баланс на зърнените култури през 2020/2021 г., износът ще бъде по-нисък поради значителния спад в износа на пшеница, докато вносът ще бъде малко по-висок поради увеличения внос на царевица. Общото потребление на зърнени култури в ЕС през 2020/2021 г. ще спадне леко в сравнение с текущата пазарна година (-0,7% спрямо предходната година). Що се отнася до **сектора на маслодайните семена в ЕС**, очакванията са за леко възстановяване на производството на рапица през 2020/2021 г. в сравнение с настоящия период, достигайки 15,8 милиона тона, което все още е значително под средната стойност за 5 години. Производството на **протеинови култури** следва да се увеличи до 4,5 милиона тона, което е с 4% повече спрямо миналата година и се дължи на добрите пазарни перспективи по отношение на търсенето на фуражи поради по-малката наличност на зърнени култури.
4. През 2020 г. ръстът на **събраното мляко в ЕС** остава голям в сравнение с 2019 г.; количеството събрано мляко може да се увеличи с 1,4%. Този ръст се дължи на увеличения добив и по-ниския темп на намаляване на стадата поради забавеното сезонно клане. След първоначалния спад, предизвикан от разпространението на COVID-19, цените на млечните продукти останаха стабилни и дори се увеличиха (на маслото). Това допълнително ще подпомогне износа на ЕС, главно в сектора на пълномасленото мляко на прах, обезмасленото мляко на прах и маслото. Структурната тенденция на намаляване на производството на мляко за пиене беше прекратена през 2020 г. поради увеличеното търсене на вътрешния пазар и износа. Очаква се корекциите в някои дистрибуторски канали (например електронна търговия, храна за вкъщи) през 2021 г. да подпомогнат възстановяването на потреблението на мляко и млечни продукти. Потреблението на мляко за пиене следва да се върне към нормалната си низходяща тенденция. Темпът на производство през 2021 г. остава несигурен, въпреки че е много вероятно високите темпове на растеж от 2020 г. да се повторят трудно в условията на бавно икономическо възстановяване, а оттам и бавно възстановяване на търсенето. Темпът на производство все пак би могъл да нарасне с 0,8%.

5. **Потреблението на сирене в ЕС** продължава да се влияе отрицателно от затварянето на заведенията за обществено хранене, което може да доведе до общ спад през 2020 г. (над -0,2%). Световното търсене на сирена от ЕС остава положително, като се увеличават доставките за Япония, Швейцария, Южна Корея и Украйна, което компенсира щедро загубите на пазара на САЩ. Очаква се износьт на ЕС да се увеличи с 5% вследствие на нарастване на производството с 0,7%. От друга страна, перспективите за 2021 г. остават несигурни поради новото затваряне на сектора HORECA и непредсказуемия развой на кризата с COVID-19.
6. През първата половина на 2020 г. **производството на говеждо месо в ЕС** спадна с 2,4% спрямо предходната година поради мерките във връзка с COVID-19 и по-слабото търсене от заведенията за обществено хранене. С отварянето на заведенията за обществено хранене търсенето се възстанови и оказа значителен ефект върху цените. Следователно, очаква се спадът за 2020 г. като цяло да бъде ограничен до 1,4%. Същевременно новото затваряне на сектора HORECA в редица държави членки и продължаващата криза с COVID-19 не позволяват да се направят сигурни прогнози.
7. През 2020 г. **птицевъдството** продължи да нараства с 1,0%. По-високото производство беше подкрепено от предишни инвестиции и от преориентиране в търсенето от други видове месо към птичето по време на ограничителните мерки. Очаква се износьт и вносът на ЕС да спаднат съответно с 6% и 12%. Прогнозите за 2021 г. бяха и двата сектора да се възстановят, но понастоящем това е несигурно. През 2020 г. видимото потребление следва да нарасне до 23,7 kg на глава от населението (+1,5%)
8. Въпреки положителните първоначални данни, през 2020 г. **производството на свинско месо** в крайна сметка ще спадне с 0,5% — тенденция, която се очаква да се запази и през 2021 г. Противно на много положителни прогнози, продиктувани от търсенето в Китай, заради откритите случаи на африканска чума по свинете при дивите свине общият ръст на износа на ЕС беше ограничен едва до 2%. Очаква се през 2020 г. видимото потребление на свинско месо да спадне до 32,8 kg на глава от населението (-1,1%), а натискът върху цените като цяло да се запази.

9. В сравнение с миналата година **производството на овче и козе месо в ЕС** е спаднало с 3% — тенденция, която вероятно ще продължи през 2021 г., отразявайки по-слабото търсене от заведенията за обществено хранене, домашното потребление през празничните периоди и недостига на предлагане поради несигурността, свързана с търговските и климатичните условия. През 2020 г. видимото потребление следва да спадне до 1,3 kg на глава от населението (-4%).
10. През 2020 г. поради неблагоприятните климатични условия **производството на захар в ЕС** спадна до 15,9 милиона тона вследствие на намаляването на площите. Въпреки известно увеличаване на домашната консумация потреблението спадна и поради наложените в ЕС ограничителни мерки и затварянето на заведенията за обществено хранене. Очаква се през следващата година площите със захарно цвекло да намалее още 2%, което е свързано с трудните пазарни условия през последните две години, но се очаква производството да се задържи близо до стойностите през текущата година. Очаква се вносът през 2020/2021 г. да бъде подобен на този от предишната година, докато износът от ЕС би могъл леко да се увеличи и да достигне 1,2 милиона тона.
11. Положението на пазара на **маслиново масло и трапезни маслини** остава трудно, най-вече поради все така високите реколти и отрицателното въздействие на мерките на САЩ върху този сектор. Износът на маслиново масло от ЕС обаче продължава да расте, въпреки че стойността му е по-ниска. Въпреки спадналото използване от сектора на туризма и заведенията за обществено хранене вътрешното потребление в основните производствени региони се е увеличило.
12. Що се отнася до други специализирани култури, силното търсене през 2019/2020 г. на пресни портокали — отчасти като заместител на потреблението на преработен портокалов сок — доведе до ръст на вноса, който вероятно ще достигне 1 милион тона, и спад на износа с 15%. Поради благоприятните климатични условия производството на портокали в ЕС през 2020/2021 г. може да достигне същото високо равнище, както преди две години (около 6,5 милиона тона). Очаква се производството на ябълки в ЕС през 2020/2021 г. да достигне 11,5 милиона тона (-2% средно за 5 години). С почти пълното изчистване на запасите от предходната пазарна година пазарът изглежда добре балансиран за предстоящия сезон. Ниската наличност на праскови и нектарини и високите цени доведоха до рязък спад в потреблението на пресни праскови в ЕС през 2020 г. Очаква се вносът в ЕС на пресни домати през 2020 г. да продължи да се увеличава (+7%) поради нарастването на вноса от Турция и в по-малка степен от Мароко.